ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JAN MAZÁK
της 14ης Ιουνίου 2007 [1]

1. Με την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το Landgericht Wiesbaden (Γερμανία) ζητεί την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, της οδηγίας 75/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στην προσυσκευασία κατ' όγκον ορισμένων προσυσκευασμένων υγρών (στο εξής: οδηγία 76/106 ή απλώς οδηγία) [2]. Ειδικότερα, η παρούσα υπόθεση αφορά την εμπορία στη Γερμανία του ποτού Baileys με την ονομασία «Baileys Minis» σε μικρές φιάλες χωρητικότητας 0,071 του λίτρου (l).

I — Νομικό πλαίσιο

A — *Κοινοτική νομοθεσία*

2. Η οδηγία 75/106 έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα [3]. Το άρθρο 1 ορίζει ότι η οδηγία αφορά τις προσυσκευασίες που περιέχουν τα υγρά προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ, τα οποία μετρούνται σε όγκο κατά την πώλησή τους σε μοναδιαίες ποσότητες ίσες ή ανώτερες των 5 χιλιοστολίτρων (ml) και κατώτερες ή ίσες των 10 l.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 13/003, σ. 32.

3 — Τροποποιήθηκε από την οδηγία 78/891/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 1978, περί προσαρμογής στην τεχνική πρόοδο των παραρτημάτων των οδηγιών 75/106/ΕΟΚ και 76/211/ΕΟΚ του Συμβουλίου στον τομέα των προσυσκευασιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/007, σ. 181), την οδηγία 79/1005/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/009, σ. 33), την οδηγία 85/10/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1984 (ΕΕ L 4, σ. 20), την οδηγία 88/316/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1988 (ΕΕ L 143, σ. 26), την οδηγία 89/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989 (ΕΕ L 398, σ. 18), και την πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 236, σ. 33).

3. Η πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 75/106 ορίζει τα εξής: «στα περισσότερα των κρατών μελών, οι όροι παρουσιάσεως προς πώληση των υγρών σε συσκευασίες έτοιμες εκ των προτέρων και κλειστές αποτελούν αντικείμενο κανονιστικών διατάξεων αναγκαστικού χαρακτήρος που διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο και εμποδίζουν ως εκ τούτου τις συναλλαγές των προσυσκευασιών αυτών· [...] πρέπει γι' αυτό το λόγο να γίνει η προσέγγιση των διατάξεων αυτών».

4. Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας ορίζει τα εξής: «είναι σκόπιμο να περιορισθούν όσο το δυνατόν περισσότερο για ένα δεδομένο προϊόν οι διάφορες χωρητικότητες που πλησιάζουν πολύ η μία την άλλη και είναι δυνατόν να παρασύρουν σε πλάνη τον καταναλωτή· [...] όμως, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικά υψηλών ποσοτήτων των αποθεμάτων προσυσκευασιών στην Κοινότητα, ο περιορισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο προοδευτικά».

5. Η έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 75/106 έχει ως εξής: «για ορισμένα κράτη μέλη, μία ταχεία τροποποίηση της αρχής πληρώσεως που καθορίζεται από την εθνική τους νομοθεσία και η οργάνωση νέων τύπων ελέγχων, καθώς και η αλλαγή του συστήματος μονάδων μετρήσεως παρουσιάζουν δυσκολίες· [...] είναι κατά συνέπεια σκόπιμο να προβλεφθεί γι' αυτά τα κράτη μέλη μία μεταβατική περίοδος που να μην εμποδίζει όμως περισσότερο το ενδοκοινοτικό εμπόριο των εν λόγω προϊόντων και να μη θέτει σε κίνδυνο την εφαρμογή της οδηγίας στα άλλα κράτη μέλη».

6. Το άρθρο 5 της οδηγίας 75/106, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει στην παρούσα υπόθεση, ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αρνούνται, να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη διάθεση στην αγορά προσυσκευασιών που πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας, για λόγους που αφορούν είτε τον προσδιορισμό των όγκων τους ή τις μεθόδους σύμφωνα με τις οποίες ελέγχονται, είτε τους ονομαστικούς όγκους στην περίπτωση που αυτοί αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, στήλη Ι.

2. [...]

3. [...]

β) [...] Εκείνες που αναφέρονται στο σημείο 4 του ίδιου παραρτήματος είναι δυνατόν να διατεθούν στο εμπόριο μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1991 μόνον εφόσον παρουσιάζονται στους ονομαστικούς όγκους που αναφέρονται στην εν λόγω στήλη Ι.

[...]

δ) Με την επιφύλαξη του στοιχείου β΄, μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, τα οποία παρουσιάζονται σε όγκο 0,071 λίτρων [4].»

7. Τέλος, το σημείο 4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 75/106 προβλέπει, για τα προϊόντα που απαριθμούνται σε αυτό ως: «Αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα) μη μετουσιωμένη έχουσα αλκοολικόν τίτλον ολιγώτερον του 80 % vol, αποστάγματα, ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά, σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα (καλούμενα "συμπεπυκνωμένα εκχυλίσματα") διά την παρασκευήν ποτών (κλάση Κοινού Δασμολογίου: 22.09)», τους ακόλουθους ονομαστικούς όγκους σε λίτρα στη στήλη Ι ως δεκτούς οριστικά: «0,02 — 0,03 — 0,04 — 0,05 — 0,10 — 0,20 — 0,35 — 0,50 — 0,70 — 1 — 1,125 — 1,5 — 2 — 2,5 — 3 — 4,5 — 5 — 10».

ΙΙ — Πραγματικά περιστατικά, διαδικασία και προδικαστικά ερωτήματα

8. Τα προδικαστικά ερωτήματα έχουν ανακύψει στο πλαίσιο διαφοράς για αθέμιτο ανταγωνισμό, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Landgericht Wiesbaden μεταξύ του Schutzverband der Spirituosen-Industrie e.V. (στο εξής: Schutzverband) και της Diageo Deutschland GmbH (στο εξής: Diageo).

9. Το Schutzverband είναι αναγνωρισμένο σωματείο, το οποίο έχει ως μέλη επιχειρήσεις και συνδέσμους επιχειρήσεων της βιομηχανίας οινοπνευματωδών ποτών, με σκοπό την παρακολούθηση και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τη διασφάλιση της τήρησης του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου από τις βιομηχανίες οινοπνευματωδών ποτών στη Γερμανία.

10. Η Diageo είναι η γερμανική θυγατρική της Diageo North America Inc., μιας εταιρίας παραγωγής ποτών. Στη Γερμανία διαθέτει στο εμπόριο, μεταξύ άλλων, ζύθο, ουίσκι, τζιν και βότκα υπό διάφορα εμπορικά σήματα.

11. Από τον Οκτώβριο του 2004 η Diageo διαθέτει στο εμπόριο στη Γερμανία το ποτό Baileys με την ονομασία «Baileys Minis» σε μικρές φιάλες χωρητικότητας 0,071 l (στο εξής: προϊόν). Το Baileys παρασκευάζεται από ουίσκι, αλκοόλη σιτηρών, ζάχαρη και κρέμα γάλακτος και έχει περιεκτικότητα σε οινόπνευμα 17 %. Τα προϊόντα Baileys της

4 — Ως προς τις διάφορες τροποποιήσεις της οδηγίας 75/106, το άρθρο 5, παράγραφος 1, αυτής παρατίθεται όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 85/10, ενώ τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄ και 5 παράγραφος 3, στοιχείο δ΄ τροποποιήθηκαν ακολούθως από την οδηγία 88/316.

Diageo παρασκευάζονται και εμφιαλώνονται στην Ιρλανδία [5].

12. Το αιτούν δικαστήριο σημειώνει ότι τα Baileys Minis πωλούνται επίσης, χωρίς να έχει υποβληθεί καμία καταγγελία, στη Γαλλία και στις Κάτω Χώρες από τον Σεπτέμβριο του 2003 και στο Βέλγιο από τον Ιούνιο του 2004 [6].

13. Οι διάδικοι ερίζουν ως προς το ζήτημα εάν επιτρέπεται η πώληση του προϊόντος (δηλαδή, σε φιάλες χωρητικότητας 0,071 l) στη Γερμανία.

14. Το αιτούν δικαστήριο έχει την άποψη ότι το προϊόν Baileys Minis εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του σημείου 4 του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 75/106. Φρονεί ότι, δεδομένου ότι όλα τα προϊόντα που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, ονομαστικού όγκου μεταξύ 0,05 και 10 l [7], μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο μόνο στις χωρητικότητες που αναγράφονται στη στήλη Ι του παραρτήματος ΙΙΙ, δεν επιτρέπονται, καταρχήν, οι συσκευασίες 0,071 l.

15. Ωστόσο, η εξαίρεση που τίθεται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 75/106 προβλέπει ότι τα προϊόντα που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο σε όγκο 0,071 l.

16. Ως εκ τούτου, με διάταξη της 23ης Νοεμβρίου 2005, το Landgericht Wiesbaden ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, της οδηγίας 75/106/ ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στην προσυσκευασία κατ' όγκον ορισμένων προσυσκευασμένων υγρών [...], όπως έχει τροποποιηθεί για τελευταία φορά με την πράξη προσχωρήσεως της 23ης Σεπτεμβρίου 2003 [...], την έννοια ότι τα προϊόντα σε συσκευασίες χωρητικότητας 0,071 l, τα οποία έχουν παρασκευασθεί νομίμως και/ή διατίθενται στο εμπόριο στην Ιρλανδία ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο και σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΚ;

5 — Κατά την εντός της Γερμανίας διάθεσή του στο εμπόριο το προϊόν περιγράφεται στην ετικέτα ως «Original Irish Cream». Η λέξη «λικέρ» (ηδύποτο) προστίθεται ως ονομασία πώλησης. Η Diageo εξήγησε ότι από το 2002/2003 το προϊόν παρασκευάζεται και εμφιαλώνεται στο Ηνωμένο Βασίλειο.

6 — Επιπλέον, η Ελληνική Κυβέρνηση γνωστοποίησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι τα Baileys Minis πωλούνται επίσης στην Ελλάδα από τον Σεπτέμβριο του 2003.

7 — Άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας.

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Συνάδει το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, της οδηγίας 75/106/ ΕΟΚ, προς την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που προβλέπουν τα άρθρα 28 ΕΚ και 30 ΕΚ;»

17. Γραπτές παρατηρήσεις υποβλήθηκαν από το Schutzverband, την Diageo, την Ελληνική και τη Βελγική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Οι ανωτέρω, εκτός από τη Βελγική Κυβέρνηση, μετέσχον, όπως και η Γαλλική Κυβέρνηση, στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 15ης Μαρτίου 2007.

III — Ανάλυση της υποθέσεως

Α — *Κύρια επιχειρήματα των μετεχόντων στη διαδικασία*

18. Το *Schutzverband* υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση. Αυτό συνάγεται από τη σχέση «κανόνα προς εξαίρεση» μεταξύ της δεύτερης περιόδου του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, και του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 75/106, καθώς και από το πνεύμα και τον σκοπό των εν λόγω διατάξεων. Ο κανόνας είναι η πλήρης εναρμόνιση για τα προϊόντα που περιέχονται στο σημείο 4 του παραρτήματος ΙΙΙ και η εξαίρεση είναι ότι μόνο η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο καλύπτονται από την εξαίρεση του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄. Επιπλέον, η εν λόγω εξαίρεση ισχύει «με την επιφύλαξη του στοιχείου β΄».

19. Επί του δευτέρου ερωτήματος, το Schutzverband υποστηρίζει ότι πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση, καθόσον η απαγόρευση διαθέσεως στο εμπόριο δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, της οδηγίας δικαιολογείται από λόγους αναγόμενους στην προστασία των καταναλωτών. Ως προς τα μέτρα εναρμόνισης, είναι γενικά αποδεκτό ότι τα αρμόδια κοινοτικά όργανα απολαύουν ευρείας διακριτικής ευχέρειας και ως εκ τούτου υπόκεινται μόνο σε περιορισμένη εξέταση της αναλογικότητας.

20. Κατά τους ισχυρισμούς του Schutzverband, η απαγόρευση δεν είναι προδήλως δυσανάλογη. Η προστασία των καταναλωτών είναι αποδεκτή αιτιολογία, καθόσον η οδηγία, σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της, είχε ως σκοπό να περιορισθούν όσο το δυνατόν περισσότερο για ένα δεδομένο προϊόν οι διάφορες χωρητικότητες που πλησιάζουν πολύ η μία την άλλη και είναι δυνατόν να παρασύρουν σε πλάνη τον καταναλωτή.

21. Η *Diageo* διατείνεται κατ' ουσίαν ότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, της οδηγίας 75/106 πρέπει, προκειμένου να συνάδει με το πρωτογενές δίκαιο και με τις αρχές που έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο με την απόφαση Cidrerie Ruwet [8], να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να επιτρέπει την εμπορία και σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη των προϊόντων σε συσκευασίες 0,071 l, τα οποία νομίμως έχουν παρασκευασθεί και/ή διατίθενται στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτό υποστηρίζει κατ' ουσίαν και η *Ελληνική Κυβέρνηση*. Διαφορετικά, η εξαίρεση, η οποία δεν είναι χρονικά περιορισμένη, θα οδηγούσε σε στεγανοποίηση των εθνικών αγορών και θα ήταν αντίθετη προς τον σκοπό εναρμόνισης της οδηγίας καθώς και προς τους σκοπούς της εσωτερικής αγοράς. Επιπλέον, οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία θα παραβίαζε το άρθρο 28 ΕΚ και δεν θα μπορούσε να αιτιολογηθεί με βάση λόγους αναγόμενους στην προστασία των καταναλωτών.

22. Η *Βελγική Κυβέρνηση* υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν ότι δεν επιτρέπεται η εμπορία του Baileys σε προσυσκευασίες 0,071 l σε άλλα κράτη πλην της Ιρλανδίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου. Ως παρέκκλιση, οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται αυστηρά. Η Βελγική Κυβέρνηση διατείνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, ακόμη κι αν θεωρηθεί ότι η απαγόρευση του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, συνιστά εμπόδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, δικαιολογείται από εκτιμήσεις που αφορούν την προστασία των καταναλωτών.

23. Η *Γαλλική Κυβέρνηση* συμμερίζεται κατ' ουσίαν την άποψη της Βελγικής Κυβερνήσεως.

24. Η *Επιτροπή* υποστηρίζει ότι, υπό την ισχύουσα σήμερα νομοθεσία, απαγορεύεται καταρχήν η εμπορία του προϊόντος στην Κοινότητα, με εξαίρεση την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ωστόσο, εφόσον αυτό έχει κυκλοφορήσει στην Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, δεν πρέπει να περιορίζεται η διάθεση του προϊόντος στις αγορές των λοιπών κρατών μελών. Διαφορετικά, ένας τέτοιος περιορισμός θα υπερέβαινε τον σκοπό της παρεκκλίσεως και θα ήταν αντίθετος προς την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

25. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αρχή αυτή, η οποία είναι συμφυής προς το άρθρο 28 ΕΚ, ισχύει όχι μόνο όταν δεν έχουν εναρμονιστεί οι εθνικές νομοθεσίες, αλλά και στις περιπτώσεις όπου είναι αναγκαία η ερμηνεία κοινοτικών διατάξεων που θεσπίζουν παρέκκλιση στο πλαίσιο της πλήρους εναρμονίσεως. Υποστηρίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη δεν μπορούν —λόγω, μεταξύ άλλων, των ονομαστικών όγκων που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, στη στήλη Ι— να απαγορεύουν τη διάθεση στην αγορά των προσυσκευασιών που συνάδουν με τις διατάξεις της οδηγίας (όταν δηλαδή το προϊόν

8 — Απόφαση της 12ης Οκτωβρίου 2000, C-3/99, Cidrerie Ruwet (Συλλογή 2000, σ. I-8749).

διατίθεται νομίμως στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο). Κατ' αυτόν τον τρόπο λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ', συνιστά παρέκκλιση από την αρχή που θέτει το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β'. Η ερμηνεία αυτή συνάδει με τις απαιτήσεις της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και είναι σύμφωνη με τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη. Ως εκ τούτου, δεν είναι αναγκαίο να δοθεί απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

26. Το *Συμβούλιο* συμφωνεί με την ερμηνεία της Επιτροπής.

Β — *Εκτίμηση*

27. Θα ήθελα να παρατηρήσω, προκαταρκτικά, ότι, αν και οι κανόνες περί προσυσκευασιών αποσκοπούν σαφώς στη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά, ενδέχεται ωστόσο —όπως αποδεικνύεται στην παρούσα υπόθεση— να έχουν το κάπως παράδοξο αποτέλεσμα της ουσιαστικής παρακωλύσεως της προσβάσεως αυτής.

28. Εξάλλου, αν και το στοιχείο αυτό είναι αλυσιτελές ratione temporis για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, στις 25 Οκτωβρίου 2004 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων αναφορικά με τις ονομαστικές ποσότητες προσυσκευασμένων προϊόντων, την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 75/106/ΕΟΚ και 80/232/ΕΟΚ και την τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 76/211/ΕΟΚ[9]. Η ίδια η Επιτροπή επισήμανε, με τις γραπτές παρατηρήσεις της, ότι υπέβαλε την ανωτέρω πρόταση αφενός λόγω της πολυπλοκότητας των υφιστάμενων κανόνων, που καλύπτουν ευρύ φάσμα προϊόντων, και ενόψει της «εν μέρει προαιρετικής» και «εν μέρει πλήρους εναρμόνισης», και αφετέρου λόγω της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση Cidrerie Ruwet. Οι προτεινόμενες διατάξεις προβλέπουν μία εκτεταμένη απορρύθμιση των ονομαστικών ποσοτήτων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ονομαστικές ποσότητες των Baileys Minis.

1. Πρώτο ερώτημα

29. Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο εάν η

9 — COM(2004) 708 τελικό. Βλ. επίσης την τροποποιημένη πρόταση της 12ης Απριλίου 2006, COM(2006) 171 τελικό.

οδηγία 75/106 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπεται η εμπορία στα λοιπά κράτη μέλη προσυσκευασμένων προϊόντων χωρητικότητας 0,071 l τα οποία, κατά παρέκκλιση η οποία εμπεριέχεται στην εν λόγω οδηγία, έχουν νομίμως παρασκευασθεί και/ή διατίθενται νομίμως στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

30. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 234 ΕΚ, το Δικαστήριο παρέχει στα εθνικά δικαστήρια τα στοιχεία ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου που τους είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς που καλούνται να επιλύσουν [10]. Απόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο [11]. Ωστόσο, εναπόκειται στο Δικαστήριο, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να εξετάσει τις συνθήκες υπό τις οποίες του έχουν υποβληθεί τα ερωτήματα, προκειμένου να εξακριβώσει τη δική του αρμοδιότητα και, ειδικότερα, να εξακριβώσει αν η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου που ζητείται έχει σχέση με το υποστατό και το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης [12]. Εάν προκύπτει ότι το υποβληθέν ερώτημα είναι προδήλως άσχετο με την επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς, το Δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να απόσχει από την έκδοση αποφάσεως [13].

31. Κατά τη γνώμη μου, δεν είναι αναγκαίο, για την έκδοση αποφάσεως επί της υπό κρίση υποθέσεως, να εξεταστεί το ζήτημα της παρασκευής του προϊόντος. Από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει ότι το ζητούμενο στην παρούσα υπόθεση είναι εάν το προϊόν, το οποίο νομίμως διατίθεται στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, μπορεί επίσης να διατεθεί στο εμπόριο και στα λοιπά κράτη μέλη.

32. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 75/106 θεσπίζει έναν γενικό κανόνα (lex generalis), ο οποίος ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αρνούνται, να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη διάθεση στην αγορά προϊόντων σε προσυσκευασίες που ανταποκρίνονται, μεταξύ άλλων, στους ονομαστικούς όγκους που αναφέρονται στο παράρτημα III, στήλη I. Επομένως, εάν η προσυσκευασία των προϊόντων είναι σύμφωνη με τους ονομαστικούς όγκους που προβλέπονται στο εν λόγω παράρτημα, δεν είναι δυνατόν να απαγορευθεί η διάθεσή τους στην αγορά επί τη βάσει του ονομαστικού τους όγκου. Ωστόσο, το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 75/106 δεν επιβάλλει την προσυσκευασία των προϊόντων σύμφωνα με τους εν λόγω ονομαστικούς όγκους, προκειμένου αυτά να διατίθενται στην αγορά.

33. Το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος («άρθρο

10 — Βλ., μεταξύ άλλων, τη διάταξη της 25ης Μαΐου 1998, C-361/97, Nour (Συλλογή 1998, σ. I-3101, σκέψη 10).

11 — Κατά συνέπεια, όταν τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβάλλονται από το εθνικό δικαστήριο αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο υποχρεούται, καταρχήν, να εκδώσει απόφαση (βλ., ιδίως, απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2000, C-254/98, TK-Heimdienst Sass (Συλλογή 2000, σ. I-151, σκέψη 13).

12 — Ο σκοπός είναι να μην υποχρεώνεται το Δικαστήριο να διατυπώνει συμβουλευτικές γνώμες επί γενικών ή υποθετικών ερωτημάτων.

13 — Βλ. απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2006, C-152/03, Ritter-Coulais (Συλλογή 2006, σ. I-1711,σκέψη 15).

5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄») της οδηγίας 75/106, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 88/316, θεσπίζει έναν ειδικό κανόνα (lex specialis) για τα αποστάγματα, ηδύποτα και λοιπά οινοπνευματώδη ποτά [14], ο οποίος προβλέπει ότι είναι δυνατόν να διατίθενται στο εμπόριο μόνον εφόσον παρουσιάζονται στους ονομαστικούς όγκους που αναφέρονται στη στήλη Ι του παραρτήματος ΙΙΙ, σημείο 4. Κατά τη γνώμη μου, η υπό κρίση διάταξη διασφαλίζει την υποχρεωτική προσυσκευασία των ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών σε έναν από τους ονομαστικούς όγκους που αναφέρονται περιοριστικά στη στήλη Ι του παραρτήματος ΙΙΙ, στο σημείο 4, προκειμένου αυτά να διατίθενται νομίμως στο εμπόριο στην Κοινότητα.

34. Το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, της οδηγίας, το οποίο επίσης προστέθηκε με την οδηγία 88/316, εισάγει παρέκκλιση, η οποία δεν είναι χρονικά περιορισμένη και προβλέπει ότι τα ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά μπορούν, επίσης, να διατίθενται στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, εφόσον παρουσιάζονται σε ονομαστικό όγκο 0,071 l.

35. Δεδομένου ότι η μόνιμη παρέκκλιση, η οποία προβλέπει έναν πρόσθετο ονομαστικό όγκο, αναφέρεται ειδικά στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, αποκλειομένων των λοιπών κρατών μελών, ανακύπτει το ερώτημα εάν τα λοιπά κράτη μέλη μπορούν να αντιτάσσονται στη διάθεση στο εμπόριο εντός της επικράτειάς τους των προσυσκευασμένων ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών σε ονομαστικό όγκο 0,071 l, παρά το γεγονός ότι αυτά διατίθενται νομίμως στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος, και δη στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

36. Η οδηγία 75/106, όπως τροποποιήθηκε, και ιδίως το ρυθμιστικό πλαίσιο του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στερείται, κατά την άποψή μου, νομοθετικής διαύγειας και καθιστά δύσκολη την κατανόηση και ερμηνεία της εν λόγω μόνιμης παρέκκλισης. Κατά τη γνώμη μου, η χρήση της εν λόγω νομοθετικής τεχνικής θα έπρεπε να εκληφθεί από τον κοινοτικό νομοθέτη ως δυνάμενη να προκαλέσει ερμηνευτικές δυσκολίες και, ως εκ τούτου, θα έπρεπε να έχει αποφευχθεί.

37. Πράγματι, αφού το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 75/106, όπως τροποποιήθηκε, εισάγει μόνιμη παρέκκλιση υπέρ της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με την εμπορία προσυσκευασμένων ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών σε ονομαστικό όγκο 0,071 l, τίθεται το ερώτημα εάν το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στήλη Ι, της οδηγίας 75/106 επιφέρει πλήρη εναρμόνιση ή απλώς μερική εναρμόνιση των ονομαστι-

14 — Πλήρες κείμενο: «Αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα) μη μετουσιωμένη, έχουσα αλκοολικόν τίτλον ολιγώτερον του 80 % vol, αποστάγματα, ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά, σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα (καλούμενα "συμπεπυκνωμένα εκχυλίσματα") διά την παρασκευήν ποτών (κλάση Κοινού Δασμολογίου: 22.09)», καλούμενα στο εξής «ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά».

κών όγκων σύμφωνα με τους οποίους είναι δυνατόν να διατίθενται στο εμπόριο στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα τα ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά. Αυτό κατά την άποψή μου έχει άμεση επιρροή στον τρόπο ερμηνείας και, εφόσον είναι αναγκαίο, ελέγχου του κύρους του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στήλη Ι, της οδηγίας 75/106.

38. *Ελλείψει εναρμονίσεως* των εθνικών νομοθεσιών, το άρθρο 28 ΕΚ απαγορεύει ιδίως τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που ανακύπτουν από την εφαρμογή επί των εμπορευμάτων προελεύσεως άλλων κρατών μελών, στα οποία τα εμπορεύματα αυτά νομίμως παρασκευάζονται και διατίθενται στο εμπόριο, κανόνων σχετικών με τους όρους στους οποίους πρέπει να ανταποκρίνονται τα εμπορεύματα αυτά, όπως είναι οι κανόνες που αφορούν, για παράδειγμα, την παρουσίαση, τη σήμανση και τη συσκευασία τους, ακόμη και αν οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται αδιακρίτως επί των εγχωρίων και επί των εισαγομένων προϊόντων [15].

39. Σε περίπτωση *μερικής εναρμονίσεως*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε στην υπόθεση Cidrerie Ruwet ότι η απαγόρευση αυτή ισχύει για τις απαγορεύσεις εμπορίας των προσυσκευασιών που δεν αποτελούν το αντικείμενο αυτής της εναρμονίσεως. Στην περίπτωση αυτή, η αντίθετη ερμηνεία θα κατέληγε στο να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να στεγανοποιούν την εγχώρια αγορά σε σχέση με τα προϊόντα που δεν καλύπτονται από τους κοινοτικούς κανόνες, πράγμα που θα αντέβαινε στον σκοπό της ελεύθερης κυκλοφορίας τον οποίο επιδιώκει η Συνθήκη [16].

40. Είναι σαφές ότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στήλη Ι, της οδηγίας 75/106, όπως τροποποιήθηκε, αποσκοπούν να ρυθμίσουν οριστικά τους ονομαστικούς όγκους των προσυσκευασιών, εντός των οποίων μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο σε όλα τα κράτη μέλη τα ηδύποτα και έτερα οινοπνευματώδη ποτά. Συνεπώς, οι εν λόγω διατάξεις επιδιώκουν να θεσπίσουν ένα *πλήρως ρυθμισμένο σύστημα*, βάσει του οποίου κοινοί κανόνες αντικαθιστούν πλήρως τους υφιστάμενους εθνικούς κανόνες στον εν λόγω τομέα, αφού, κατά τη γνώμη μου, απαγορεύουν ρητά στα κράτη μέλη να θεσπίσουν εθνικούς κανόνες διαφορετικούς από τους κοινούς κανόνες. Η δυνατότητα εμπορίας στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 75/106 σε πρόσθετο ονομαστικό όγκο δεν μεταβάλλει, κατά την άποψή μου, το γεγονός ότι το θέμα έχει ρυθμιστεί πλήρως σε κοινοτικό επίπεδο.

41. Ως εκ τούτου, το ζητούμενο είναι εάν η οδηγία μπορεί να ερμηνευθεί σύμφωνα με το άρθρο 28 ΕΚ.

15 — Απόφαση της 6ης Ιουλίου 1995, C-470/93, Mars (Συλλογή 1995, σ. I-1923, σκέψη 12).

16 — Απόφαση παρατεθείσα ανωτέρω στην υποσημείωση 8, σκέψη 47.

42. Αρκεί να υπομνησθεί σχετικά ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένας κανόνας του παράγωγου δικαίου, όπως το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ', και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στήλη Ι, της οδηγίας 75/106, δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν ή να διατηρούν όρους που αντίκεινται στους κανόνες της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων [17].

43. Υπενθυμίζεται ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Συνθήκης και της Κοινότητας [18]. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 28 ΕΚ έχει ως σκοπό να απαγορεύσει κάθε ρύθμιση των κρατών μελών που μπορεί να παρεμποδίσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο [19].

44. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την ερμηνεία μιας διατάξεως του παραγώγου κοινοτικού δικαίου, η σχετική διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται, στο μέτρο του δυνατού, κατά τρόπο που να την καθιστά σύμφωνη προς τις διατάξεις της Συνθήκης και τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου [20].

45. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει παγίως αποφανθεί ότι για την ερμηνεία διατάξεως του κοινοτικού δικαίου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [21].

46. Συναφώς, υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι η οδηγία 75/106 εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 94 ΕΚ (πρώην άρθρο 100 της Συνθήκης ΕΚ) για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, οι οποίες έχουν άμεση επίπτωση στην εγκαθίδρυση ή τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Δεύτερον, η οδηγία 88/316, η οποία πρόσθεσε στην οδηγία τις επίδικες διατάξεις, βασίστηκε στο άρθρο 95 ΕΚ (πρώην άρθρο 100Α της Συνθήκης ΕΚ).

47. Εξάλλου, τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 95 ΕΚ έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα εν λόγω μέτρα πρέπει, πράγματι, να έχουν ως αντικείμενο τη βελτίωση των συνθηκών για την εγκαθίδρυ-

17 — Βλ., σχετικά, μεταξύ άλλων, απόφαση της 9ης Ιουνίου 1992, C-47/90, Delhaize (Συλλογή 1992, σ. I-3669, σκέψη 26), απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1994, C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb («απόφαση Clinique») (Συλλογή 1994, σ. I-317, σκέψη 12), και απόφαση της 11ης Ιουλίου 1996, C-427/93, C-429/93 και C-436/93, Bristol-Myers Squibb κ.λπ. (Συλλογή 1996, σ. I-3457, σκέψη 27).

18 — Απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 1997, C-265/95, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 1997, σ. I-6959, σκέψη 24), και απόφαση της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger (Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψη 51).

19 — Απόφαση της 11ης Ιουλίου 1974, 8/74, Dassonville (Συλλογή τόμος 1974, σ. 411, σκέψη 5).

20 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 24ης Ιουνίου 1993, C-90/92, Dr. Tretter (Συλλογή 1993, σ. I-3569, σκέψη 11), και απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1994, C-98/91, Herbrink (Συλλογή 1994, σ. I-223, σκέψη 9 και παρατιθέμενη εκεί νομολογία).

21 — Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2000, C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-6857, σκέψη 50), και απόφαση της 14ης Ιουνίου 2001, C-191/99, Kvaerner (Συλλογή 2001, σ. I-4447, σκέψη 30).

ση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς [22].

48. Ειδικότερα, ο κύριος σκοπός του κοινοτικού νομοθέτη κατά την έκδοση της οδηγίας 75/106 ήταν, όπως σαφώς προκύπτει από την πρώτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της, να προβεί στην προσέγγιση των διατάξεων περί των προσυσκευασιών των υγρών, οι οποίες στα περισσότερα κράτη μέλη αποτελούσαν αντικείμενο κανονιστικών διατάξεων αναγκαστικού χαρακτήρα που διέφεραν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, προκειμένου να διασφαλίσει την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών εντός της Κοινότητας.

49. Κατά την άποψή μου, από τις ανωτέρω αρχές προκύπτει ότι θα αντέκειτο στο άρθρο 28 ΕΚ, εάν το προϊόν που έχει ήδη νομίμως διατεθεί στο εμπόριο στα εν λόγω δύο κράτη μέλη δεν μπορούσε επίσης να διατίθεται στο εμπόριο στα λοιπά κράτη μέλη. Οι υπό κρίση διατάξεις, παρά την αμφιλεγόμενη νομοτεχνική μέθοδο που ακολουθήθηκε, θεσπίζουν μόνιμη παρέκκλιση υπέρ της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία επιτρέπει τη διάθεση στο εμπόριο ηδύποτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών σε ονομαστικό όγκο 0,071 l στα εν λόγω δύο κράτη μέλη και, κατά τη γνώμη μου, επιτρέπει επίσης ή ανοίγει τον δρόμο για τη διάθεση στο εμπόριο των προϊόντων αυτών και στα λοιπά κράτη μέλη.

22 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψεις 83 επ.).

50. Ενόψει των ανωτέρω, είμαι της γνώμης ότι, κατ' ορθή ερμηνεία, η πλήρης εναρμόνιση (και το γεγονός ότι το παράρτημα III, σημείο 4, στήλη I, δεν περιλαμβάνει τον όγκο του 0,071 l), σε συνδυασμό με την μόνιμη παρέκκλιση, που προβλέπεται από την οδηγία, συνεπάγεται ότι η παρέκκλιση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι τα προσυσκευασμένα προϊόντα όγκου 0,071 l, εφόσον διατίθενται νομίμως στο εμπόριο στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο και σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη της ΕΚ.

2. Δεύτερο ερώτημα

51. Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με τη συμβατότητα της οδηγίας με τα άρθρα 28 ΕΚ και 30 ΕΚ θα ανέκυπτε στην παρούσα περίπτωση μόνο εάν η οδηγία δεν μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να επιτρέπει τη διάθεση στο εμπόριο του προϊόντος σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη.

52. Κατόπιν της ανωτέρω απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, δεν είναι αναγκαίο να δοθεί απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

IV — Πρόταση

53. Προτείνω να δοθεί η εξής απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα του Landgericht Wiesbaden:

Το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο δ', και με το παράρτημα ΙΙΙ, σημείο 4, στήλη Ι, της οδηγίας 75/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στην προσυσκευασία κατ' όγκον ορισμένων προσυσκευασμένων υγρών, όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με την Πράξη Προσχωρήσεως της 23ης Σεπτεμβρίου 2003, έχει, κατ' ορθή ερμηνεία, την έννοια ότι τα προϊόντα που παρουσιάζονται σε προσυσκευασίες χωρητικότητας 0,071 l μπορούν, εφόσον διατίθενται νομίμως στο εμπόριο στην Ιρλανδία ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, να διατίθενται επίσης στο εμπόριο και σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.